

Eria latifolia* of *Eria lobitera

Etymologie :

Het Griekse Erion betekent zo veel als wollig en verwijst naar de wollige bloemen en plantendelen van enkele 'eerst' beschreven soorten.

Beschrijving :

Plant hoort epifietisch te worden gekweekt. Het zijn vrij grote planten die in dichte clusters bij elkaar groeien. Bulben haast rolrond en ongeveer 2 tot 3cm diameter. Bladeren eerder smal, groen, gevouwen en eerder zacht, glanzend en ongevekt..

Tot 70cm lang en slechts 3cm breed. Bloemen zelf zo'n 1 tot 1.5cm groot. De bloemtakken ontwikkelen van tussen de bladeren bovenaan de bulb, op de moment dat de scheut zich ontwikkeld en de bulb nog niet rijp is. De bloemaar is even lang tot iets langer dan het blad, steeds verder uitgroeïend met vele bloemen. Groenig-wit soms met een eerder gelige schijn. Met zeer variabele tekening.

Bloeitijd:

Niet duidelijk afgelijnd.

Verspreiding:

Erg algemeen verspreid in Zuidoost-Azië.

Eria latifolia

Eria lobitera

Habitat :

In lagere vorken en bemoste takken van bomen op heuvels en bergen tot op 1800m.

Cultuurvoorwaarden:

Te kweken in zeer vochtige omstandigheden, liefst epifytisch. Laat in de winter iets koeler en iets droger zetten. Geef gedurende de winter ook iets meer licht.

Geschiedenis:

Ik twijfel even hoe ik hier nu best aan begin. Zo van: "wat was er nu eerst, het ei of de kip". Hoe dan ook, de aanzet voor dit artikel is gegeven op de NOV-dag in oktober 2003, waar Mr. Brugman me een foto toonde en vroeg of ik wist welke plant het betrof. Determinatie vanaf een foto is zowat onmogelijk, maar toch ging er direct een lichtje branden. Die plant leek op iets wat ik eerder zag in 1990 tijdens een reis in Java. *Eria latifolia*, maar die was het niet, zei ik al direct. *Eria*, die naam had Mr. Brugman al eerder horen vernoemen als mogelijk geslacht. Alleen *latifolia* was voor hem een eerste keer. En Java zou moeten kunnen. Hij had de plant immers zelf in Yogyakarta op Java gezien. De foto's waren afgedrukt op gewoon briefpapier, zaten in een plastic hoes en de originele digitale kwaliteit was duidelijker. Ik vroeg Mr. Brugman me een kopie van de foto op te sturen. Thuis gekomen ging ik op zoek. Zelf had ik enkele dia's gemaakt destijds. Die waren echter niet van de beste kwaliteit, maar ik scande ze in en begon te vergelijken met wat Mr. Brugman me doorstuurde. Ondertussen wist ik van Mr. Brugman dat hem de naam *Eria lobitera* was doorgegeven. Zelf ging ik vergelijken met wat ik vond in mijn boeken (zie bibliografie). Mijn vondst deed ik destijds in Java vrij hoog in de bergen op weg naar het Dieng-plateau waar we halt hielden bij een kerkhof.

Typisch aldaar zijn de grote Ficussen, de Waringi of hemelbomen die de overledenen moesten begeleiden naar hogere sferen. In de omgeving van dat kerkhof had het even voordien gestormd en behalve een enkele meters grote nestvarens waren er als het ware "schelpen" bekleding van enkele grote takken mee naar beneden gekomen. Die takken moeten wel een halve meter in diameter zijn geweest en de "schelpen" waren eigenlijk een netwerk van wortels die op de tak hadden gekleefd, waarop een laag mos en humus zat van zo'n 5 tot 10 cm dikte. In die humus zaten allerhanden epifieten. Vooral varens, maar ook enkele orchideeën. Vooral de toen bloeiende *Eria* en iets wat ik voor een *Pholidota* hield, meen ik me nog te herinneren. Gelukkig maakte ik van die *Eria* foto's.

De bladeren waren lang, tot 60-70cm, ongeveer 3 cm breed en diep ingevouwen. Ze ontsproten rond een cilindrische zuil, wat je amper een bulp kon noemen. Eigenlijk erg vergelijkbaar met wat ik als een prei zou willen beschrijven, maar dan helemaal groen. Wat ik aantrof was een massaal grote schelpvormige kluit van zo'n halve meter diameter en wel anderhalve meter lengte, met daarop wellicht 100 scheuten. Uit sommige scheuten ontsproten meerdere bloemtakken, uit sommige geen enkele. Die takken waren zo'n 70 cm lang, onderaan kaal, maar okseltjes verrieden dat er al bloemen hadden op gestaan. Iets hoger op de bloemstengel zaaddozen, nog wat hoger openstaande bloemen en in de top jonge nog ontwikkelende knoppen. Ik denk dat het een soort betreft die erg lang bloeit: 'doorbloeit' zoals al eens beschreven wordt. Eigenlijk raar dat je zo'n planten hier niet lijkt aan te treffen in verzamelingen, want ze zijn best leuk. En als mijn veronderstelling klopt dat ze lange tijd bloeien, waarschijnlijk best interessant. Later zou iemand me influisteren dat *Eria latifolia* daar voorkwam en de kans erg groot was dat het die soort was die ik aantrof. De bloemen die ik destijds aantrof waren vrij donker van kleur. Volgens de literatuur zijn ze vrij variabel van tekening binnen dezelfde soort. Of de soort van Mr. Brugman een andere soort betreft of eventueel dezelfde maar dan met andere tekening, laat ik op basis van de foto's open. Ik vermeld voor alle duidelijkheid de namen zoals ik ze beschreef hier boven en laat de juistheid nog even in het midden. Wellicht kan iemand dat nog bevestigen. Uit de foto's van *E.lobitera* maak ik op dat de plant alvast erg vergelijkbaar is. De tekening zoals je kan zien, is heel wat lichter, maar de vorm van de lip is erg vergelijkbaar. En dat je op die plant geen zaadontwikkeling ziet, kan alles te maken hebben met het niet aanwezig zijn van bevruchters. Met quasi zekerheid kan wel worden gezegd dat het een *Eria* is van de sectie *Mycaranthes*, een sectie die beschreven werd door Reichenbach, maar die Blume ooit als apart geslacht wou beschrijven, maar die dus nog steeds binnen het geslacht *Eria* zit. Het mag duidelijk zijn dat al die lectuur en louter de beschikbaarheid van enkele foto's enkel voer voor discussie kunnen zijn. Laten we het houden bij mooi en afwachten of er ergens een plantje opduikt in een verzameling. Mr.Brugman, zo vernam ik later is alvast een trotse bezitter: hij zag die plant niet alleen, maar kocht hem ginds ook drie jaar geleden aan.

Varieteiten & vormen:

Andere beschreven soorten waarnaar ik verwijzigen vond: *E. iridifolia* (zou synoniem voor *E. latifolia*, *E. bidens* en *E. longispeca* zijn), *E. oblitterata* (zou synoniem voor *E. sclerophylla*, en *E. tomentella* zijn), *E. tjadasmalangensis*, *E. monostachya* (met enkele variëteiten, var. *grandiflora*, var. *caniculata*)

Bibliografie:

"Orchids of Java" J.B.Comber , ISBN 0 947643 21 4
'Orchid portraits/Wild orchids of Malaysia and southeast Asia',H.S.Yong;ISBN 967-73-055-5

www.orchidindonesia.com/eria.html Daar vind je ook een beschrijving van *Eria oblitterata*.

Copyright © 2008 P & P Orchids /O.V.V., alle rechten voorbehouden.

